
**De Brochure Van Den Heer P.H.V. Eden "Homoeopathie
En Praktijk" (Dutch Edition)**

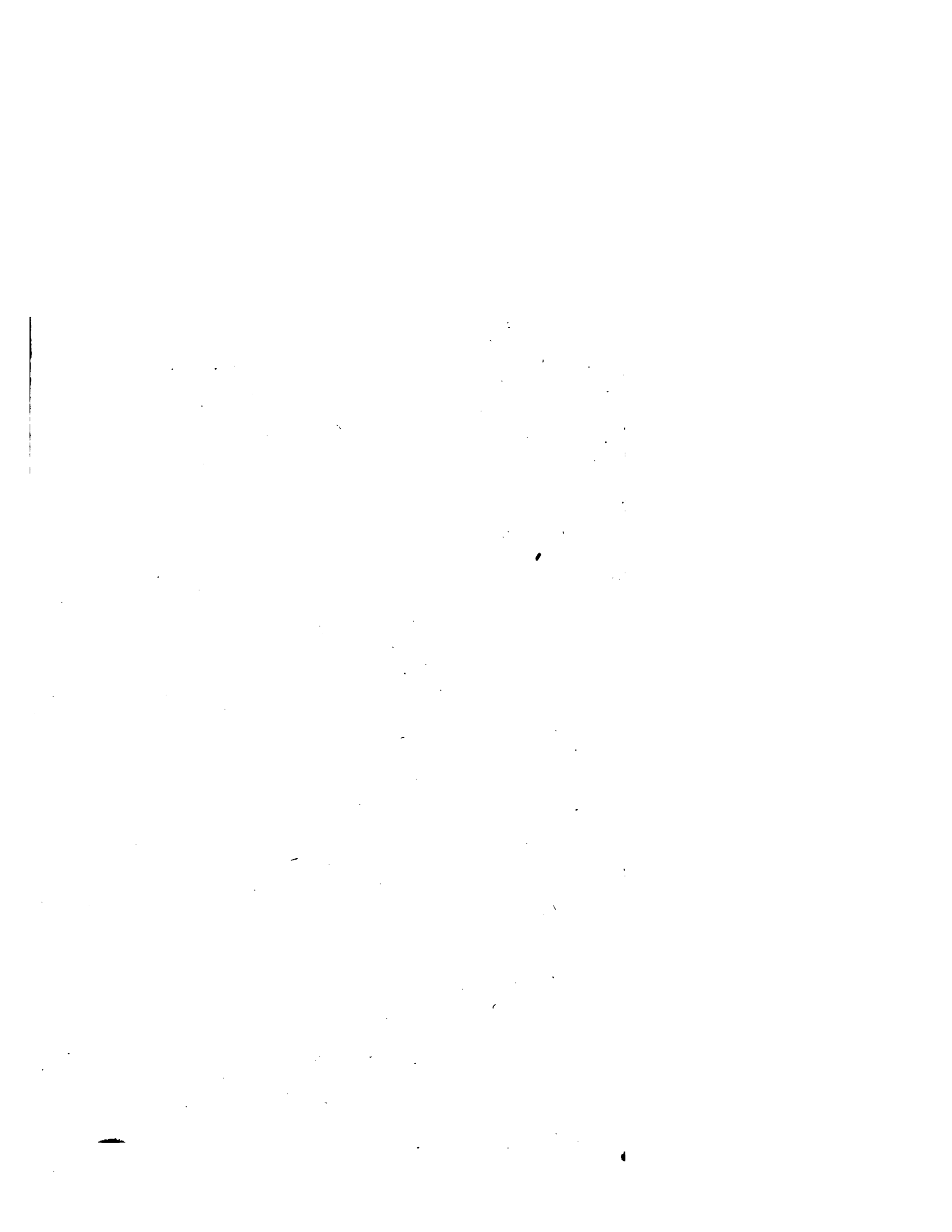
Kallenbach Friedrich Wilhelm

Title: De Brochure Van Den Heer P.H.V. Eden "Homoeopathie En Praktijk" (Dutch Edition)

Author: Kallenbach Friedrich Wilhelm

This is an exact replica of a book. The book reprint was manually improved by a team of professionals, as opposed to automatic/OCR processes used by some companies. However, the book may still have imperfections such as missing pages, poor pictures, errant marks, etc. that were a part of the original text. We appreciate your understanding of the imperfections which can not be improved, and hope you will enjoy reading this book.

123

DE BROCHURE

van den Heer P. H. v. EDEN

„HOMOEOPATHIE EN PRAKTIJK”

BESPROKEN DOOR

D^r. F. W. O. KALLENBACH.

*Uitgegeven vanwege de
„Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland.”*

ZWOLLE,
LA RIVIÈRE & VOORHOEVE
1899.

8 Jan. '16 P. E. H.

De Brochure van den Heer P. H. v. Eden
„HOMOEOPATHIE en PRAKTIJK”
besproken door
Dr. F. W. O. KALLENBACH.

Naar aanleiding van dit geschrift gevoel ik mij gedrongen, in het belang van de waarheid der geneeswijze, die ik in ons land 42 jaren beoefend heb, een woord van toelichting in het midden te brengen. Moge het er toe medewerken om eene juistere zienswijze over de homoeopathie bij de tegenpartij ingang te doen vinden en ons recht op het bijzondere standpunt, dat wij als artseneijmiddeltherapeuten beweren te hebben, ontegenzeggelijk te bewijzen! Hoe gering ook de kans zij, om dit reeds door zoo vele vóór mij tevergeefs nagestreefde doel te bereiken, zoo kan ik niet nalaten een nieuwe poging te wagen, maar zal, er niet in slagende, mij bij het „in bonis et voluisse sat est” zonder een gevoel van groote teleurstelling gerust nederleggen. Waar van den anderen kant zoo weinig goede wil betoond wordt, om naar ons te luisteren en ons te verstaan, omdat men geen moeite er voor doet en het a priori over de homoeopathie uitgesproken veroordeelende vonnis aan geen degelijke *revisie* door nauwgezette praktische proefnemingen aan den zieke onderwerpen wil; waar onze roepstem, om dezen eenigen rechtvaardigen weg tot het vinden der waarheid te betreden, steeds en altijd weder ongehoord wegsterft; daar is de hoop op een te verkrijgen toenadering tusschen de partijen zoo klein als mogelijk. Deze ongunstige stand van zaken mag en zal ons evenwel niet tegenhouden, om steeds opnieuw misvattingen en verkeerde uitleggingen omtrent de homoeopathie bij de tegen-

partij aan te wijzen en op te helderen. Indien daarentegen de een of ander van haar vertegenwoordigers, zonder ook maar eenigszins op de hoogte van zijn onderwerp te zijn, toch de roeping in zich voelt, zooals de Heer Kg. in de Geneeskundige Courant van 30 April l.l., om op onheuschen en minachtenden toon de homoeopathie en haar beoefenaren aan te randen, zoo kan hij aan zijn lust om te spotten of te kwetsen vrijelijk botvieren, want hij compromitteert er zichzelf mede en niet ons, en een antwoord is dus overbodig.

De treurige gewoonte om, zoodra het de homoeopathie geldt, in de discussie een toon van ergerlijke polemiek en minachting aan te slaan, waarbij de objectiviteit van het onderwerp kreupel wordt en subjectieve beschouwingen van lakenswaardig gehalte boven drijven, sluit de kans, om tot een betere verstandhouding te geraken, haast geheel uit.

De Heer P. H. v. Eden, die zich door de keus van zijne strijdwapens op prijzenswaardige wijze van de overgrootste meerderheid zijner confraters onderscheidt,¹⁾ keurt het in zijn betoog pag. 27 en 28 af, dat van homoeopathische zijde wel eens hevige uitvallen tegen de zoogenaamde allopathie geschieden en deze daarbij in een kwaad daglicht gesteld wordt. Hij aarzelt zelfs niet, soortgelijke uitvallen en deze wijze van doen schandelijk te noemen. Welnu, als hij er zoo over denkt, moet de geachte schrijver het dan niet nog veel schandelijker vinden, dat ons door de tegenpartij nog geheel andere dingen, waaronder verdachtmaking van onze eerlijkheid, ten offer brengen van onze overtuiging ter wille van financieel voordeel, een hoofdrol spelen, onbeschroomd naar het hoofd geslingerd worden? De Heer v. Eden heeft soortgelijke staaltjes van onwaardige strijdmiddelen in de polemiek

¹⁾ Hoezeer nochtans de homoeopathicide bacil de ziel, ook van een gemoedelijken en zoetsappigen tegenstander, zooals de Heer v. Eden zich pag. 32 zelf noemt, reeds vergiftigd heeft, blijkt daaruit, dat hij het aan dezelfde plaats noodig acht, zich bij zijne lezers wegens zijn fatsoenlijk gedrag tegenover de Homoeopathie te verontschuldigen, en dat hij op pag. 17 in het bijwoord „homoeopathisch,” toegekend aan eene door zijne partijgenooten volbrachte geneezing, eene *brandmerking* er van ziet.

tegen de homoeopathie in alle landen maar zoo voor het grijpen. Nog in den allerlaatsten tijd heeft eene brochure: „Ueber Kurpfuscherei” von Friedrich Metterhausen, praktischer Arzt in Soltan (Hannover) het licht gezien, waarin de schrijver, zonder ooit de hom. geneeswijze onderzocht te hebben, niet schroomt, haar „als een voortbrengsel van opzettelijk bedrog, van gemeene baatzucht te brandmerken, een voortbrengsel, geboren uit de tendentie, om door een mystisch obscurantisme den geest van het volk tot de duisternis der middeleeuwen terug te brengen, en dien zoo dom te maken, dat hij beter beheerscht en het volk geexploiteerd kan worden.” Moeten wij daar koelbloedig in berusten? Kromt zich niet zelfs de worm, als hij getreden wordt? En wij, gestudeerde en gediplomeerde artsen, die behalve de gewone ook nog de homoeopathische therapie kennen, en dus praesumtief meer weten dan onze tegenstanders, wij zouden de minachtende insinuaties en hatelijke aantijgingen, waarmede de op ons medisch gebied niet of zeer gebrekkig georiënteerde confraters ons altijd en tot heden toe zoo vrijgevig overstelpen, niet krachtig terugwijzen en de tekortkomingen van de heerschende school niet met scherpe woorden geeselen? Trouwens wij zijn het volstrekt niet alleen, die zulks doen; vertegenwoordigers der officieele school en onder hen vooral van vooringenomenheid en wetenschappelijken roes vrij gebleven geesten hebben ten allen tijde de gebreken en feilen der therapie duidelijk aangezezen, en dan wel eens zelfs in nog sterkere bewoordingen dan aan welke wij ons in rechtmatige verontwaardiging misschien schuldig gemaakt hebben. Zoo zegt de bekende professor Kobert in zijn „Lehrbuch der Intoxicationen” (Stuttgart 1893) pag. 34: „Unter Medicinalvergiftungen verstehen wir solche Intoxicationen, deren Schuld wir Aerzte zu tragen haben. Ihre zahl ist Legion. Sie kann sich nur vermindern, wenn der angehende Arzt endlich von der Sucht ablassen wird, noch von keinem Fachpharmakologen gründlich voruntersuchte Mittel von unbekannter und schwankender Zusammensetzung sofort am Krankenbett selbst zu prüfen. Diese Prüfung ist Thierqualerei am Menschen und sollte staatlich verboten werden.”

Wij zien ons daarenboven verplicht, telkens weder den

vinger op de wonden van de ons bekende gewone artsenijsmiddelen therapie te leggen, want wij staan onwrikbaar op het standpunt, dat Hahnemann in zijn „*similia similibus curantur*” als een andere Prometheus het licht der ware therapie voor de artsen ontstoken heeft. Zoolang zij doorgaan met het niet te zien, omdat zij het niet *willen* zien, moeten wij hen steeds er op attent maken. Het staat toch voor ons vast, dat door gemeenschappelijken arbeid van de geneeskundige wereld in de door Hahnemann en zijne volgelingen ingeslagen richting de simile-therapie spoedig op groote hoogte moest komen en kwantitatief en kwalitatief vruchten zou doen rijpen, die arts en patiënt veel meer dan tegenwoordig tevreden moesten stellen. Want niemand weet beter dan juist wij, dat de homoeopathie nog steeds in wording, maar ook voor hooge ontwikkeling vatbaar is, dat zij aan voortdurend nauwgezet wetenschappelijk en empirisch onderzoek behoefte heeft. Hare, helaas! nog niet te loochenen ontoereikendheid, de moeielijkheid om hare artsenijsmiddelen eenigszins te beheerschen en de oneindige menigvuldigheid van de eischen der praktijk brengen het mede, dat wij de gewone therapie, die wij kennen en wier nut en bruikbaarheid op het haar toekomstig gebied ook wij ver zijn van te ontkennen, nog wel eens in toepassing moeten brengen, ook zelfs daar nog, waar niet andere gebiedende omstandigheden ons toch reeds tot de palliatieve methode dwingen.

De schrijver van het betoog hier in kwestie heeft blijkbaar, al is het dan nog te oppervlakkig, zijn onderwerp bestudeerd en tracht „*sine ira et studio*” te spreken. Dat neemt wel niet weg, dat naar de opvatting, die hij zich van de praktijk en de gedragslijn der homoeopaten gevormd heeft, hij op pag. 26 hun niet slechts het recht betwist, zich in het openbare leven homoeopathische artsen te noemen, maar zelfs deze handeling met het zich aanprijzen van kwakzalvers op ééne lijn stelt en als onwaardig voor een degelijk medicus brandmerkt. Deze gevolgtrekking ontspringt evenwel bij hem uit een verkeerd inzicht, zooals later zal bewezen worden, en niet uit hatelijkheid of gebrek aan welwillendheid, althans niet uit de bedoeling om te krenken. Over het algemeen toch illustreert zijn betoog in zekeren zin het woord: „onbekend maakt onbemind.”

Hoe minder de medici de homoeopathie kennen, hoe vijandiger zij tegenover haar staan; hoe meer zij haar bestudeeren, des te hoffelijker en wellevender worden zij voor haar. En als zij door gunstige omstandigheden geleid er toe overgaan, haar aan de praktijk te toetsen en intieme kennis met haar te maken, dan wordt zij meestal hunne Lorelei, die hen onweerstaanbaar aantrekt en alle hunne vooroordeelen voorgoed in de diepte der homoeopathische golven doet wegzinken. Dat is vanouds de ten onzent opgedane ervaring, en de vele artsen, die na jaren lang de gewone therapie beoefend te hebben, zich naderhand nog tot de homoeopathie bekeerden en dan de scheldwoorden en hatelijkheden, haar weleer ruimschoots toegevoegd, diep betreurden, dit groot aantal van hom. artsen is daar om het gezegde te bevestigen. De wijze, waarop een medicus der tegenpartij de homoeopathie aanpakt en over haar oordeelt, de graad van welwillendheid of van animositeit, die er zich bij kenbaar maakt, is haast een zeker criterium van zijne bekendheid met haar, zoodat men in dit opzicht ook zeggen kon: „ex ungue medicum.”

In het eerste gedeelte van zijn betoog over Hahnemann sprekende, beoordeelt schrijver hem op welwillende, loffelijke wijze. Hij noemt hem zelfs een genialen dokter, een ongetwijfeld groot man. Voor deze eerende gedachtenis van den hoog verdienstelijken grondlegger der homoeopathie zijn wij schrijver dankbaar, te meer, daar wij niet dikwerf uit den mond van een onzer bestrijders soortgelijke woorden gewoon zijn te vernemen. Aangezien nu al heel spoedig Hahnemann's volgelingen niet op alle punten met hem medegegaan zijn, en zijne overdrijvingen, buitensporigheden en onhoudbare voorschriften in bijzaken, alsmede zijne op hooger leeftijd meer mystisch geworden richting hoe langer hoe meer bestrijders in het eigen leger vonden, zoo is het natuurlijk en juist, dat de Heer v. Eden op deze gebreken de aandacht vestigt, en onderschrijf ik gaarne zijn conclusie, dat de onvervalschte leer van Hahnemann geen aanhangers meer telt. Het punctum saliens nochtans, de quintessens der homoeopathie, de simile-

stelling, die haar ziel en leven geeft, is niet slechts ongedeerd gebleven, maar straalt in nog hooger glans. Indien schrijver het vervolgens den homoeopaten als deugd toerekent, dat zij open oog en oor voor de nieuwste onderzoekingen en ontdekkingen op diagnostisch, anatomisch en pathologisch gebied hebben, zoo had hij er nog bij kunnen voegen, dat het thans 100-jarig bestaan van de hom. therapie en haar gebleken vatbaarheid voor aansluiting aan, en ontwikkeling met de vorderingen der natuurwetenschappen wel het beste bewijs voor de degelijkheid en juistheid van haar leidende wet is, die in evenredigheid met gene vorderingen slechts een meer uitgebreide toepasselijkheid verkrijgt.

Welnu, als schrijver dan toch toegeeft, dat uit Hahnemann's menschelijk hoofd niet, zooals uit dat van Jupiter de volmaakte godin Athene, eene voor geen verbetering meer vatbare geneesleer kon geboren worden, hoe kan het hem dan, zooals hij zegt, „een eigenaardigen indruk maken, dat de homoeopaten den bestrijders van hunne leer voortdurend het Hahnemannsche woord: „macht's nach, aber macht's genau nach!" blijven toeroepen, terwijl dezelfde volgelingen zich zoo menige afwijking veroorloven." Immers hij kan toch niet vergen, dat wij in die waarschuwing ook dat moeten insluiten, wat ons als verkeerd gebleken is, wat wij niet meer voor navolgenswaardig houden.

Op pag. 110 en 111 van zijn Organon der Heilkunst, Dresden 1819, haalt Hahnemann eenige voorbeelden aan tot steun van zijn beweren, dat „een zwakkere dynamische aandoening in het levend organisme door eene sterkere voorgoed weggenomen wordt, indien deze naar haar soort van gene verschilt, maar in haar werking met de eerste overeenkomt." De Heer van Eden vindt die voorbeelden onjuist en licht dit toe met te zeggen: „Waar de aanbreekende dageraad de helderblinkende morgenster onzichtbaar maakt, daar is de ster nog niet verdreven; waar een bepaalde geur door 't gebruik van snuif niet wordt waargenomen, wordt toch evengoed het riekende product in de omgeving verspreid. Wanneer het geklammer der gepijnigden door fluit en trom wordt overstemd, blijft het zeer de vraag, of de gepijnigde daardoor minder reden tot jammeren heeft." Welk eene zonderlinge tegenwerping! Zou

hier niet de schadelijke invloed van de in succum et sanguinem overgegangene vooringenomenheid tegen de homoeopathie op het logische denken toch nog een klein rolletje spelen? Immers het is Hahnemann bij die voorbeelden in de verste verte er niet om te doen geweest, het middel aan te wijzen, waardoor den gepijnigden de reden tot jammeren ontnomen, de slechte reuk van een of ander zelfstandigheid vernietigd, of eindelijk de morgenster geescamoteerd wordt; hij wil alleen bewijzen, dat een zwakkere prikkel, die een zekere oorzaak op onze zintuigen uitoefent, door een gelijksoortig sterkeren van eene andere oorzaak uitgaande onwerkzaam gemaakt wordt. Hij heeft bij deze misschien niet zeer gelukkig gekozen voorbeelden zeker er niet aan gedacht, dat eens een geestige arts als de bovengenoemde Kg. over een „stelsel, dat morgenster-, snuif-, fluit- en tromargumenten er op na houdt,” zich vroolijk maken en de waardeloosheid van hetzelfde er uit afleiden zoude. Quousque tandem patientia nostra abutere! moet men een zoodanigen bestrijder toeroepen. Indien de Heer v. Eden zijne aangehaalde tegenwerping met de woorden eindigt (pag. 21): „het bewijs, dat na het ophouden van den sterkeren „prikkel de zwakkere nu ook maar als door een goocheltoer „is verdwenen, moet nog *geleverd worden*,” zoo komt daarin zijn ware standpunt dan toch voor den dag, want hij cijfert blijkbaar met dit gezegde alle genezingen, door homoeopaten tot hertoe verricht, eenvoudig weg, vermoedelijk, omdat zij niet, zooals de waarnemingen der exacte wetenschappen wiskunstig, in ieder geval veel minder betrouwbaar kunnen be-
wezen worden, dan het legio van medicinale intoxicaties door de middelen der gewone therapie, waarvan de voorafgenoemde prof. Kobert bericht.

Toegegeven zelfs, dat van 100 onder homoeopathische behandeling genezen ziektegevallen, op grond van het naar mijne overtuiging in onze rangen met te weinig skepsis toegepast „post hoc ergo propter hoc,” 90 % moeten afgeschreven worden voor rekening van spontane en zulke genezingen, die onder gelijktijdige toepassing van nog andere hulpmiddelen of door tal van omstandigheden geschied zijn, die aan de artsen kunnen ontsnappen, zoo blijven dan toch nog 10 %, die in de afgelopen eeuw een aardig aantal van millioenen vertegen-